

demokratiet, der ikke har kunnet se forskel på en helt uafhængig domstol og så en, der var politiseret af jeg ved ikke hvad.

Bjørn Elmquist (RV):

Jeg vil godt starte med at forlænge lidt af den diskussion, som fru Margrete Auken her kom ind på med politiserende domstole, for politiserende domstole kan være meget.

I diktaturer har vi set, at domstole, der er helt afhængige af den udøvende magt, bliver kraftigt politiseret. Da Sovjetunionen eksisterede, var der vel mange af os, der fornemmede, at de politiserede, og i Tyskland i sin tid under naziregimet politiserede de vel også. Dér, hvor jeg ser en ganske stor risiko for at politisere – jeg siger på ingen måde, at det har været tilfældet i Danmark – er, hvis der bliver nære bånd mellem det eksekutive, altså mellem regeringen, præsidenten, eller hvem det kan være, og domstolen.

Det er da rigtigt, at de amerikanske domstole – højesteret i Washington – vedtager ting, som får en direkte indflydelse på samfundsudviklingen. Det er helt åbenbart, og det kan man så have forskellige holdninger til. Nogle synes, det er en frygtelig ting. Jeg synes, det er ganske ubehageligt, hvis et politisk flertal i den lovgivende forsamling eller en udøvende magt i den periode, den har sit mandat, bare uden nogen form for afgrænsninger eller stopklodser, som så må sættes af den dømmende magt, kan udøve det, som den måtte ønske i lige de år, hvor den så har politisk beføjelse til at gøre det. Hvis det så går for tæt på grundloven eller på andre særligt sikrede rettigheder for befolkningen, må det da være domstolens opgave at få det stoppet.

Det kan da også være, at vi herhjemme er i gang med sådan en udvikling allerede på de eksisterende præmisser og inden for de eksisterende regler, for der var da mange, der klappede i hænderne og mere end det, da Højesteret for nylig afgjorde, at domstolene godt kunne tage stilling til søgsmålet om grundlovens § 19, og hvad der lå i den. Så må vi se, hvor langt Højesteret kommer, når sagen bliver afgjort en gang til foråret.

Men jeg vil da sige, at princippet forskrækker mig ikke på nogen måde; tværtimod har befolkningen dér et bolværk mod pludselige politiske stemningsbølger. Tænk sig hvis nu alt det, vi snakkede om i formiddags, blev realitet i Danmark, og V, K, O og Z fik et flertal her i Folke-

tinget og begyndte at lave om på udlændinge- lov, retsplejelov, og hvad ved jeg, hele vejen igennem, og nogle andre i samfundet så blev forskrækkede og sagde, at nu gik det deres grundlovssikrede rettigheder for nær. Så håber jeg da meget, at de danske domstole allerede inden for det eksisterende regelsæt vil leve op til deres forpligtelser og så sige: Hertil og ikke længere. Politiske flertal må respektere vores grundlov. Her stopper det!

Jeg vil derudover godt lige gøre et par bemærkninger om dommernes biindtægter, for jeg synes, noget af den argumentation, som vi i hvert fald hidtil er stødt på for at tage den ordning, som nu ligger i regeringens forslag, og som vi fra radikal side også bakker op, har været lidt forkert.

Jeg er enig med dem, der her i dag siger, at dommerne udgør en særlig gruppe personer. Mine krav og mine forventninger til en dommers integritet er langt, langt større, end hvad jeg mener man kan forvente af en folkevalgt. Det er jo nærmest lidt legitimt, at der er forskellige moralkodekser eller moralopfattelser i Folketinget hos politiske partier, og det hørte vi da også i formiddags, da vi snakkede om moral. Nogle mener, at en moralsk forpligtelse går ud på, at alle andre lande skal gøre noget, som Danmark synes er rigtigt, eller som de selv synes er rigtigt, hvorimod de meget nødtigt vil tale om moralske forpligtelser, for så vidt angår den interne behandling af udlændinge i Danmark. Så det er jo legitimt, helt naturligt og givet, at der i Folketinget er forskellige opfattelser af moral, men jeg håber bestemt ikke, at dommerne i udøvelsen af deres erhverv har de samme forskellige holdninger til bibeskæftigelse, for så egner de sig ikke til at være dommere.

Jeg ved, at Dommerforeningens formand meget gerne for Retsudvalget vil fremstille sine og foreningens holdninger bl.a. i disse sager og til dette spørgsmål, og jeg ser frem til, at vi under behandlingen af dette lovforslag også kan komme i en direkte kontakt med Dommerforeningen, uden at der altså skulle ske noget slemt derved. Der skulle ikke ske noget ved, at der kan være kontakter mellem lovgivere og domstole, lige så vel som der kan være kontakter, møder, mellem den udøvende magt, regeringen, og domstolene.

Formanden:

Tak. Er der flere i anden omgang, før justitsministeren svarer? Og justitsministeren? Nej. Det